

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
«АКАДЕМІЯ МИСТЕЦТВ ІМЕНІ ПАВЛА ЧУБИНСЬКОГО»
Кафедра «Мистецтво співу»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

Сергеєнко О. М.

1 вересня 2025 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СПЕЦІАЛЬНИЙ КЛАС. СОЛЬНИЙ СПІВ
(АКАДЕМІЧНИЙ)**

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки»
Спеціальність	В 5 «Музичне мистецтво»
Освітньо-професійна програма	«СПІВ»
Статус дисципліни	Обов'язкова

Робоча програма навчальної дисципліни **«Спеціальний клас. Сольний спів» (академічний)** для здобувачів вищої освіти галузі знань **В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки»**, спеціальності **В 5 «Музичне мистецтво»**, освітньо-професійної програми **«Спів»**.

Розробники: Кочерга А. І. – народний артист України, завідувач кафедри «Мистецтво співу», професор кафедри «Мистецтво співу» КЗВО КОР «Академія мистецтв імені Павла Чубинського».

Бойко І. М. - заслужена працівниця культури України, старша викладачка кафедри «Мистецтво співу», голова ПЦК «Мистецтво співу» КЗВО КОР «Академія мистецтв імені Павла Чубинського».

Матюшенко В. В. – заслужена артистка України, доцентка кафедри «Мистецтво співу» КЗВО КОР «Академія мистецтв імені Павла Чубинського».

Робочу програму розглянуто та перезатверджено на засіданні кафедри «Мистецтво співу».

Протокол № 1 від 26 серпня 2025 р.

Завідувач кафедри А. І. Кочерга

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ECTS – 23	Рік підготовки: 1- й; 2 - й; 3 - й; 4 - й.	
Загальна кількість годин – 690	690	690
Кількість модулів – 8 Змістових модулів – 8	Семестр:	
Для денної форми навчання. Аудиторних тижневих годин: 1-й семестр – 16 х 3 години; 2-й семестр – 16 х 4 години; 3-й семестр – 16 х 4 години; 4-й семестр – 16 х 4 години; 5-й семестр – 16 х 4 години; 6-й семестр – 16 х 4 години; 7-й семестр – 12 х 4 години; 8-й семестр – 16 х 4 години. Самостійної роботи здобувача – 210 годин. Для заочної форми навчання аудиторних годин: 1-й семестр – 16 годин; 2-й семестр – 20 годин; 3-й семестр – 18 годин; 4-й семестр – 18 годин; 5-й семестр – 18 годин; 6-й семестр – 18 годин; 7-й семестр – 18 годин; 8-й семестр – 18 години. Самостійної роботи здобувача – 546 годин.	1-й; 2-й; 3-й; 4-й; 5-й; 6-й; 7-й; 8-й.	1-й; 2-й; 3-й; 4-й; 5-й; 6-й; 7-й; 8-й.
	Лекції:	
	-	-
	Індивідуальні:	
	480	144
Вид підсумкового контролю: сольний виступ, виконання концертної програми, відповіді на теоретичні питання.	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: 1-й семестр – контрольне заняття; 2-й семестр – іспит; 3-й семестр – залік; 4-й семестр – залік; 5-й семестр – залік; 6-й семестр – іспит; 7-й семестр – залік; 8-й семестр – іспит. Атестаційний кваліфікаційний екзамен.	Самостійна робота:	
	210	546

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни: розвинути голос здобувача вищої освіти, надати йому професійних якостей, необхідних для вокально-виконавської роботи на сцені. Виховати академічного співака – артиста-вокаліста з високою вокально-виконавською культурою, вокальною школою та репертуаром. Сформувати компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності в якості артиста-вокаліста і викладача мистецької школи.

Предмет навчальної дисципліни – сольний академічний спів (розвиток голосу, практичне засвоєння комплексу вокально-технічних навичок академічного співу, опанування репертуаром, виконавською майстерністю).

Відповідно до освітньо-професійної програми «Спів», вивчення дисципліни «Спеціальний клас. Сольний спів» (академічний) сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких **компетентностей**:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, педагогіки та виконавства та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 6. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 7. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 10. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 12. Здатність працювати автономно.

ЗК 14. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 17. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та

закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

Загальні компетентності викладача мистецької школи (за професійним стандартом «Викладач мистецької школи»):

ЗК 1. Здатність забезпечувати індивідуальний підхід до учнів.

ЗК 4. Здатність працювати індивідуально та в команді.

ЗК 6. Здатність застосовувати у діяльності професійну термінологію.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 1. Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.

СК 2. Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності.

СК 3. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.

СК 4. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.

СК 5. Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК 6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.

СК 9. Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.

СК 10. Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем і концепцій.

СК 11. Здатність оперувати професійною термінологією.

СК 12. Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.

СК 13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язківка.

СК 17. Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, диригентської, педагогічної діяльності.

СК 18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

Завдання дисципліни: засвоєння здобувачами вищої освіти практичних навичок академічного співу; вивчення теоретичних основ постановки академічного голосу; оволодіння прийомами вокальної

техніки; опанування методиками викладання основ академічного сольного співу; вдосконалення виконавської майстерності; виховання музичного смаку та виконавської культури; вивчення вокальної і музичної термінології; розвиток вокального слуху й природних голосових даних, художньої уяви; знайомство з творчістю видатних виконавців.

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньо-професійної програми «Спів», вивчення навчальної дисципліни «**Спеціальний клас. Сольний спів**» (академічний) повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння голосом на належному фаховому рівні під час виконавської діяльності.	ПРН 1
Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.	ПРН 3
Аналізувати музичні твори з відокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.	ПРН 4
Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.	ПРН 5
Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських інтерпретацій.	ПРН 8
Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.	ПРН 12

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «**Спеціальний клас. Сольний спів**» (академічний):

Очікувані результати навчання	Шифр ПРН
Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння голосом на належному фаховому рівні під час виконавської діяльності.	ПРН 1
Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.	ПРН 3
Аналізувати музичні твори з відокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.	ПРН 4
Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати	ПРН 5

його художню інтерпретацію.	
Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських інтерпретацій.	ПРН 8
Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.	ПРН 12

Загальні та спеціальні компетентності, що формуються у процесі вивчення дисципліни.

Відповідно до освітньої програми «Спів», вивчення дисципліни «Спеціальний клас. Сольний спів» (академічний) сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти програмних результатів навчання через такі компетентності (ЗК – загальні компетентності, СК – спеціальні компетентності):

Шифр	Назва компетентності	Дескриптори НРК				Програмні результати навчання
		Знання Зн 1; Зн 2	Уміння/ навички Ум1	Комунікація К1; К2	Автономія та відповідаль- ність АВ1; АВ2; АВ3	ПРН
ІК	Інтегральна компетентність Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, педагогіки та виконавства та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.					ПРН 1; ПРН 3; ПРН 4; ПРН 5; ПРН 8; ПРН 12
	Загальні компетентності					
ЗК 1	Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.	Зн 1	Ум 1	К 1	АВ 3	ПРН 3; ПРН 4; ПРН 8; ПРН 12
ЗК 2	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	Зн 1; Зн 2	Ум 1	К 1; К 2	АВ 1; АВ 2; АВ 3	ПРН 1; ПРН 3; ПРН 4; ПРН 5;

						ПРН 8; ПРН 12
ЗК 5	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	Зн 1; Зн 2	Ум 1	К 1; К 2	АВ 3	ПРН 3; ПРН 4; ПРН 5; ПРН 8; ПРН 12
ЗК 6	Навички міжособистісної взаємодії.	Зн 1; Зн 2	Ум 1	К 1; К 2	АВ 1; АВ 2; АВ 3	ПРН 1; ПРН 3; ПРН 12
ЗК 7	Здатність бути критичним і самокритичним.	Зн 1; Зн 2	-	К 1; К 2	АВ 1; АВ 2; АВ 3	ПРН 1; ПРН 3; ПРН 5; ПРН 8; ПРН 12
ЗК 8	Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.	Зн 1; Зн 2	Ум 1	К 1; К 2	АВ 1; АВ 2; АВ 3	ПРН 1; ПРН 3; ПРН 4; ПРН 5; ПРН 8; ПРН 12
ЗК 9	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	Зн 1; Зн 2	Ум 1	К 1; К 2	АВ 2; АВ 3	ПРН 1; ПРН 3; ПРН 4; ПРН 5; ПРН 8; ПРН 12
ЗК 10	Здатність спілкуватися іноземною мовою.	Зн 1; Зн 2	Ум 1	К 1; К 2	АВ 1; АВ 3	ПРН 1; ПРН 3; ПРН 4; ПРН 5; ПРН 8; ПРН 12
ЗК 11	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.	Зн 1	Ум 1	К 1	АВ 3	ПРН 8; ПРН 12
ЗК 12	Здатність працювати автономно.	Зн 1; Зн 2	Ум 1	К 1; К 2	АВ 1; АВ 2; АВ 3	ПРН 1; ПРН 3; ПРН 4; ПРН 5; ПРН 8; ПРН 12
ЗК 14	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.	Зн 1; Зн 2	Ум 1	К 1; К 2	АВ 1; АВ 3	ПРН 3; ПРН 4; ПРН 8; ПРН 12
ЗК 17	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство	Зн 1; Зн 2	Ум 1	К 1; К 2	АВ 1; АВ 2; АВ 3	ПРН 1; ПРН 3; ПРН 4; ПРН 5; ПРН 8; ПРН 12

	та у розвитку суспільства, техніки і технологій.					
	Спеціальні (фахові) компетентності					
СК 1	Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.	Зн 1; Зн 2	Ум 1	К 1; К 2	АВ 1; АВ 2; АВ 3	ПРН 1; ПРН 3; ПРН 4; ПРН 5
СК 2	Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності.	Зн 1; Зн 2	Ум 1	К 1; К 2	АВ 1; АВ 2; АВ 3	ПРН 1; ПРН 3; ПРН 4; ПРН 5
СК 3	Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.	Зн 1; Зн 2	Ум 1	К 1; К 2	АВ 1; АВ 2; АВ 3	ПРН 1; ПРН 3; ПРН 4; ПРН 5
СК 4	Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.	Зн 1; Зн 2	Ум 1	К 1; К 2	АВ 1; АВ 2; АВ 3	ПРН 1; ПРН 3; ПРН 4; ПРН 5; ПРН 8; ПРН 12
СК 5	Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.	Зн 1; Зн 2	Ум 1	К 1; К 2	АВ 1; АВ 2; АВ 3	ПРН 1; ПРН 3; ПРН 4; ПРН 5; ПРН 8; ПРН 12
СК 6	Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.	Зн 1; Зн 2	Ум 1	К 1; К 2	АВ 1; АВ 2; АВ 3	ПРН 1; ПРН 3; ПРН 4; ПРН 5; ПРН 8; ПРН 12
СК 9	Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.	Зн 1; Зн 2	Ум 1	К 1; К 2	АВ 1; АВ 2; АВ 3	ПРН 3; ПРН 4; ПРН 8; ПРН 12
СК 10	Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем і концепцій.	Зн 1; Зн 2	Ум 1	К 1; К 2	АВ 1; АВ 2; АВ 3	ПРН 1; ПРН 3; ПРН 4; ПРН 5
СК 11	Здатність оперувати професійною термінологією.	Зн 1; Зн 2	Ум 1	К 1; К 2	АВ 1; АВ 2; АВ 3	ПРН 1; ПРН 3; ПРН 4; ПРН 5; ПРН 8; ПРН 12
СК 12	Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.	Зн 1; Зн 2	Ум 1	К 1; К 2	АВ 1; АВ 2; АВ 3	ПРН 1; ПРН 3; ПРН 4; ПРН 5; ПРН 8; ПРН 12

СК 13	Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язківка.	Зн 1; Зн 2	Ум 1	К 1; К 2	АВ 1; АВ 2; АВ 3	ПРН 1; ПРН 3; ПРН 4; ПРН 5; ПРН 8; ПРН 12
СК 17	Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, диригентської, педагогічної діяльності.	Зн 1; Зн 2	Ум 1	К 1; К 2	АВ 1; АВ 2; АВ 3	ПРН 3; ПРН 12
СК 18	Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.	Зн 1; Зн 2	Ум 1	К 1; К 2	АВ 1; АВ 2; АВ 3	ПРН 4; ПРН 8; ПРН 12

Дескриптори НРК.

Знання.

Зн 1. Концептуальні знання набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень.

Зн 2. Критичне осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності.

Уміння / навички.

Ум1. Розв'язання складних непередбачуваних завдань і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та / або навчання, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації (даних), вибір методів інструментальних засобів, застосування інноваційних підходів.

Комунікація.

К 1. Донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду в галузі професійної діяльності.

К 2. Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію.

Автономія та відповідальність.

АВ 1. Управління комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.

АВ 2. Відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та / або груп осіб.

АВ 3. Здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності.

Вивчення дисципліни «**Спеціальний клас. Сольний спів**» (академічний) формує у здобувачів вищої освіти такі професійні компетентності (відповідно до професійного стандарту «**Викладач мистецької школи**»):

Трудова функція А	Професійні Компетентності	Знання	Уміння та навички
А. Організація та проведення навчання	А 1. Здатність забезпечувати досягнення результатів навчання	А 1. 3 1. Предметна область	А 1. У 1. Володіти фаховими навичками в обсязі, необхідному для викладання.
		А 1. 3 3. Професійна термінологія	
	А 2. Здатність забезпечувати демонстрування учнем мистецьких досягнень.	А 2. 3 1. Принципи та методики підготовки до публічних виступів.	

Після опанування навчальної дисципліни «**Спеціальний клас. Сольний спів**» (академічний), здобувачі вищої освіти також повинні:

знати:

- теоретичні основи академічного сольного співу;
- процес звукоутворення та звуковедення у академічних голосів;
- методи та прийоми вироблення вірних співацьких навичок;
- процес вокально-дихальної опори звуку;
- резонатори голосового апарату;
- атаки звуку та їх застосування;
- типові вокальні недоліки та як працювати над їх усуненням;
- етапи роботи над вокальними творами;
- принципи підбору репертуару для виконання та його опрацювання;
- комплекс вправ для розвитку власного голосу;
- власний концертний репертуар;
- вокальну та музичну термінологію;
- критерії виміру вокальної культури.

Вміти:

- володіти вокально-технічними навичками академічного співу, та вокальною технікою як засобом художньої виразності;
- користуватись здобутими вокально-технічними навичками у виконавській діяльності;

- користуватись вокально-дихальною опорою звуку;
- об'єктивно оцінювати власне виконання вокального твору;
- розкрити ідейно-художній зміст вокального твору, його характер;
- продемонструвати інтерпретацію твору, стиль, артистизм, музичне мислення;
- самостійно працювати над вдосконаленням вокально-технічних навичок, вокальними творами та готуватись до публічного виступу;
- творчо використовувати набуті знання в практичній діяльності.

Володіти навичками soft skills:

- навички самоорганізації;
- презентаційні навички;
- здатність оволодівати сучасною інформацією;
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

4. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

4. 1. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- експрес-опитування;
- спів на уроці;
- сольний виступ (спів);
- виконання концертної програми;
- перевірка робочого зошиту;
- контрольне заняття;
- диференційований залік;
- іспит;
- Атестаційний кваліфікаційний екзамен.

4. 2. Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми контролю знань студентів:

- поточний;
- семестровий модульний (контрольне заняття, диференційований залік, іспит);
- підсумковий.
- Атестаційний кваліфікаційний екзамен.

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за 100 – бальною шкалою та шкалою ECTS – А (90 - 100), В (82 - 89), С (74 - 81), D (64 - 73), Е (60 -63), Fx (35 - 59), F (1 - 34). Кредитно-модульна система з

переведенням в національну (чотирибальна: 5 – «відмінно», 4 - «добре», 3 - «задовільно», 2 – «незадовільно»).

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Весь обсяг роботи здобувача за семестр підсумовується за допомогою накопичувальної системи балів. Підсумковий бал з навчальної дисципліни є сумою балів, одержаних за знання матеріалу тем - за поточний контроль, та за модульний семестровий контроль, також з подальшим переведенням в національну шкалу.

Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач за різні види завдань вказана в таблиці і дорівнює 100 балів.

Денна та заочна форми навчання

Модуль 1											
	Змістовий модуль 1										
	T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	Разом за темами	Робочий зошит	Контрольне заняття	Всього
Аудиторні індивідуальні заняття	5	5	5	5	5	5	5	35	5	20	
Самостійна робота здобувача	5	5	5	5	5	5	5	35	5		
Сума балів:								70			100

Модуль 2											
	Змістовий модуль 2										
	T 8	T 9	T 10	T 11	T 12	T 13	Разом за темами	Робочий зошит	Іспит	Всього	
Аудиторні індивідуальні заняття	5	5	5	5	5	5	30	5	30		
Самостійна робота здобувача	5	5	5	5	5	5	30	5			
Сума балів:							60			100	

Модуль 3											
	Змістовий модуль 3										
	T 14	T 15	T 16	T 17	T 18	T19	T 20	Разом за темами	Робочий зошит	Диференційо ваний залік	Всього
Аудиторні індивідуальні заняття	5	5	5	5	5	5	5	35	5	20	
Самостійна робота здобувача	5	5	5	5	5	5	5	35	5		
Сума балів:								70			100

Модуль 4											
	Змістовий модуль 4										
	T21	T 22	T 23	T 24	T 25	T26	T 27	Разом за темами	Робочий зошит	Диференційо ваний залік	Всього
Аудиторні індивідуальні заняття	5	5	5	5	5	5	5	35	5	20	
Самостійна робота здобувача	5	5	5	5	5	5	5	35	5		
Сума балів:								70			100

Модуль 5											
	Змістовий модуль 5										
	T 28	T 29	T 30	T 31	T 32	T 33	T 34	Разом за темами	Робочий зошит	Диференційо ваний залік	Всього
Аудиторні індивідуальні заняття	5	5	5	5	5	5	5	35	5	20	
Самостійна робота здобувача	5	5	5	5	5	5	5	35	5		
Сума балів:								70			100

Модуль 6										
	Змістовий модуль 6									
	Т 35	Т 36	Т 37	Т 38	Т 39	Т 40	Разом за темами	Робочий зошит	Іспит	Всього
Аудиторні індивідуальні заняття	5	5	5	5	5	5	30	5	30	
Самостійна робота здобувача	5	5	5	5	5	5	30	5		
Сума балів:							60			100

Модуль 7											
	Змістовий модуль 7										
	Т 41	Т 42	Т 43	Т 44	Т 45	Т 46	Т 47	Разом за темами	Робочий зошит	Диференційований залік	Всього
Аудиторні індивідуальні заняття	5	5	5	5	5	5	5	35	5	20	
Самостійна робота здобувача	5	5	5	5	5	5	5	35	5		
Сума балів:								70			100

Модуль 8											
	Змістовий модуль 8										
	Т 48	Т 49	Т 50	Т 51	Т 52	Т 53	Разом за темами	Робочий зошит	Іспит	Всього	
Аудиторні індивідуальні заняття	5	5	5	5	5	5	30	5	30		
Самостійна робота здобувача	5	5	5	5	5	5	30	5			
Сума балів:							60			100	

Т 1, Т 2 ... Т 53 – теми занять.

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4		Модуль 5		Модуль 6		Модуль 7		Модуль 8	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Аудиторні індивідуальні уроки за темами	7	35	6	30	7	35	7	35	7	35	6	30	7	35	6	30
Самостійна робота за темами	7	35	6	30	7	35	7	35	7	35	6	30	7	35	6	30
Робочий зошит А; С	1	5; 5	1	5; 5	1	5; 5	1	5; 5	1	5; 5	1	5; 5	1	5; 5	1	5; 5
Диференційований залік	1	20			1	20	1	20	1	20			1	20		
Іспит			1	30							1	30			1	30
Разом		100		100		100		100		100		100		100		100

Критерії поточного оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Поточний контроль здійснюється на кожному аудиторному індивідуальному занятті, відповідно до змісту теми. Оцінюється рівень виконання завдань аудиторної роботи та самостійної підготовки за темою (динаміка засвоєння вокальних навичок та покращення співу, вивчення програмних творів, теоретичного матеріалу тем та його практичне засвоєння і відпрацювання на вправах, та під час роботи над вокальними творами), опрацювання літератури, відвідування концертів, слухання відомих виконавців та аналізування їх виступів. Також враховується активність роботи здобувача на уроці, його здатність реагувати на зауваження викладача і виправляти помилки. Перевіряється ведення робочого зошиту і конспект теоретичного змісту тем.

Бали за темою	Критерії оцінювання аудиторної / самостійної роботи
5	Виконує завдання аудиторної та самостійної роботи в повному обсязі та без помилок. Бере активну участь в роботі на уроці, виправляє помилки і швидко та на високому рівні засвоює правильні вокальні навички. Відвідує концерти, вистави, вміє зробити аналіз співу. Опрацьовує обов'язкову та додаткову літературу Систематично веде робочий зошит. Конспект в повному обсязі.
4	Виконує завдання аудиторної та самостійної роботи в повному обсязі. Активно реагує на зауваження викладача під час співу, засвоює правильні вокальні навички. Достатньо повно володіє навчальним матеріалом тем, пов'язує його зі співом, але робить несуттєві неточності. Опрацьовує обов'язкову літературу. Практичні завдання виконує з незначними помилками. Демонструє достатній рівень засвоєння вокальних навичок. Конспект у повному обсязі
3	Виконує завдання аудиторної та самостійної роботи не в повному обсязі. Практичні завдання зі співу виконує на задовільному рівні. В цілому володіє навчальним матеріалом тем, викладає його основний зміст, пов'язує зі співом, але у відповідях та при виконанні практичних завдань робить помилки. Задовільний рівень засвоєння вокальних навичок. Частина конспекту відсутня.
2	Виконує завдання аудиторної та самостійної роботи фрагментарно, зі значною кількістю помилок. Реагує на зауваження викладача, але засвоює вокальні навички занадто повільно. Демонструє слабкий рівень опанування вокальними навичками. Поверхово ознайомлений з теоретичним матеріалом теми, не може пов'язати його з виконанням практичних завдань. Конспектування фрагментарне.
1	Володіє навчальним матеріалом тем на елементарному рівні, погано в ньому орієнтується. Демонструє низький рівень опанування вокальними навичками. Не може пов'язати теоретичний матеріал з практичною роботою на уроці та при виконанні завдань самостійної роботи. У відповідях на запитання робить грубі принципіві помилки. Конспектування фрагментарне.

Модульний семестровий контроль навчальних досягнень здобувача вищої освіти.

Модульний контроль передбачає перевірку опанування здобувачем вокально-технічних навичок та виконавської майстерності. Під час модульного контролю здобувач виконує програмні твори, над якими

працював протягом семестру за вимогами модулю. Загальна кількість вивчених творів протягом модуля 6 - 8 і залежить від поставлених завдань та складності репертуару. Виконавську програму складають вокальні твори різних вокальних жанрів. Рівень виконавської програми поступово ускладнюється. Також здобувач відповідає на усні питання за пройденими темами, що виносяться на Модульний контроль.

Модуль 1	
Програма контрольного заняття:	Засвоєння сценічних та вокально-виконавських навичок:
1. Вокаліз. 2. Народна пісня. 3. Романс. 4. Старовинна арія.	Співацька постава. Чистота інтонування. Одна манера співу (визначена академічна манера співу). Вірна атака (чистота співочого тону). Усунення затисків. Початок роботи над кантиленою. Вокально-виконавська культура.
Модуль 2	
Програма іспиту:	Вокально-виконавські навички:
1. Арія (арієта). 2. Народна пісня. 3. Романс. 4. Камерний твір західноєвропейського композитора.	Співацька постава. Чистота інтонування. Одна манера співу. Вірна атака (чистота співочого тону). Усунення затисків. Робота над кантиленою. Вокально-виконавська культура.
Модуль 3	
Програма заліку:	Вокально-виконавські навички:
1. Старовинна арія. 2. Народна пісня. 3. Романс. 4. Твір сучасного композитора.	Додаються: Художні елементи (фразування, слово). Координація та єдність у роботі всіх органів голосового апарату. Академічна манера співу.
Модуль 4	
Програма заліку:	Вокально-виконавські навички:
1. Арія українського композитора. 2. Народна пісня. 3. Романс.	Художні елементи (фразування, слово). Координації та єдність у роботі всіх органів голосового апарату.

4. Камерний твір західноєвропейського композитора.	Академічна манера співу.
Модуль 5	
Програма заліку:	Вокально-виконавські навички:
1. Оперна арія. 2. Народна пісня. 3. Романс. 4. Камерний твір західноєвропейського композитора.	Додаються: Рівність звучання. Збільшення діапазону. Елементи вокальної техніки. Володіння співацьким диханням протягом виконання всього вокального твору.
Модуль 6	
Програма іспиту:	Вокально-виконавські навички:
1. Оперна арія зарубіжного композитора. 2. Оперна арія українського композитора. 3. Народна пісня. 4. Романс.	Рівність звучання. Збільшення діапазону. Елементи вокальної техніки. Володіння співацьким диханням протягом виконання всього вокального твору.
Модуль 7	
Програма заліку:	Вокально-виконавські навички:
1. Оперна арія зарубіжного композитора. 2. Народна пісня. 3. Романс. 4. Камерний твір західноєвропейського композитора.	Додаються: Проявлення артистичних здібностей. Відчуття стилістики вокальних творів. Вміння витримувати та розподіляти вокальні навантаження. Свобода володіння елементами вокальної техніки. Виконавська індивідуальність.
Модуль 8	
Програма іспиту (допускний):	Вокально-виконавські навички:
Виконання творів програми Атестаційного кваліфікаційного екзамену. 1. Розгорнута оперна арія зарубіжного композитора. 2. Оперна арія українського композитора. 3. Народна пісня. 4. Романс (солоспів), або камерний твір західноєвропейського композитора. 5. Твір за вибором здобувача.	Проявлення артистичних здібностей. Відчуття стилістики вокальних творів. Вміння витримувати та розподіляти вокальні навантаження. Свобода володіння елементами вокальної техніки. Виконавська індивідуальність.

**Критерії модульного (семестрового) оцінювання навчальних
досягнень здобувачів**

Контрольне заняття. Диференцій -ований залік. БАЛИ	Іспит. БАЛИ	Критерії оцінювання
		Здобувач вищої освіти
15-20	26 – 30	Виконує твори з засвоєнням всіх вокальних навичок (відповідно програмних вимог за Модулем). Співає емоційно виразно, відчуває стиль, артистично втілює художній задум. Має виконавську культуру. Відсутні вокально-технічні недоліки. Інтонція чиста, ритмічний малюнок точний. Відповідає правильно на всі питання.
12-14	21 – 25	Виконує твори з засвоєнням всіх вокальних навичок (відповідно програмних вимог за Модулем), але фрагментарно може втратити кантілену, або зробити неточну атаку і т. п. Співає емоційно, втілює художній задум. Демонструє хороший рівень виконавської культури. Присутні незначні вокально-технічні недоліки. Інтонція чиста, ритмічний малюнок точний. У відповідях на питання допускає незначні неточності.
8-11	17 – 20	Виконує твори з засвоєнням окремих вокальних навичок (відповідно програмних вимог за Модулем). На частині твору може втратити кантілену, або зробити неточну атаку і т. п. Співає недостатньо емоційно. Рівень виконавської культури задовільний. Присутні вокально-технічні недоліки. Інтонція в основному чиста, присутні фрагментарні інтонаційні неточності, ритмічний малюнок вірний. У відповідях допускає помилки. Вірно відповідає на половину питань.
5-7	12 – 16	Виконує твори з поганим засвоєнням вокальних навичок (відповідно програмних вимог). Відсутня кантілена, наспівує, має виражений горловий призвук. Співає неемоційно. Рівень виконавської культури низький. Присутні значні вокально-технічні недоліки. Присутні фрагментарні інтонаційні неточності, ритмічний малюнок точний. У відповідях губиться і відповідає з великою кількістю помилок.
2-4	7 – 11	Погано знає текст творів, плутає мелодію, ритмічний малюнок. Рівень засвоєння вокальних навичок низький (відповідно до програмних вимог за Модулем). Присутні значні вокально-технічні недоліки. Відсутня кантілена, наспівує, має виражений горловий призвук. Співає невиразно, не розуміє ідеї та змісту твору.

		Вокальна культура на низькому рівні.. Відповідає на теоретичні питання з грубими помилками.
1	1-6	Здобувач не проспівав програмні твори повністю, кілька разів зупиняється під час співу. Відсутня вокальна культура. Всі відповіді на теоретичні питання невірні.

Додаткові бали.

Додаткові (заохочувальні) бали додаються за отримання здобувачем освіти призового місця (звання лауреата) на конкурсі. Кількість балів вказана в таблиці:

Статус конкурсу	Гран-прі	I місце	II місце	III місце
Міжнародний. Всеукраїнський професійний вокальний	10	7	5	3
Всеукраїнський	7	5	4	3

Підсумковий бал з навчальної дисципліни

Підсумковий бал з навчальної дисципліни є сумою балів, одержаних за всі види робіт: знання матеріалу тем - за поточний контроль, та за модульний семестровий контроль, також з подальшим переведенням в національну шкалу.

Сума балів за всі види навчальної діяльності за модуль	Оцінка за національною шкалою	Шкала ECTS
90 – 100	5 Відмінно	A
82 – 89	4 Добре	B
74 – 81		C
64 – 73	3 Задовільно	D
60 – 63		E
35 – 59	2 Незадовільно	FX Для одержання кредиту потрібне доопрацювання.
1 – 34		F Необхідне повторне вивчення дисципліни

Атестаційний кваліфікаційний екзамен: публічна демонстрація (виконання сольної програми).

Публічна демонстрація, що пов'язана з виконанням сольної програми, проводиться у формі концертного виступу. Відбувається перевірка рівня вокально-виконавської майстерності та готовності здобувача до виконавської професійної діяльності.

Здобувач готує 5 різножанрових творів, які складають програму концертного виступу (програма записується в «Репертуарний лист»). Виконує під час екзамену 3 твори з запропонованого списку на вимогу екзаменаторів.

Твори екзаменаційної програми.

1. Розгорнута арія зарубіжного композитора.
2. Оперна арія українського композитора.
3. Українська народна пісня.
4. Романс, або солоспів, або камерний твір західноєвропейського композитора.
5. Твір за вибором здобувача

Критерії оцінювання

Критерії оцінювання враховують кілька складових творчого розвитку здобувача – опанування технічними навичками академічного співу, вміння художньо та переконливо втілити образ, демонструючи вокально-виконавську культуру.

Здобувач повинен володіти вільним та природним звукоутворенням, відповідно до узгодженої роботи голосового апарату; правильним співацьким диханням та вміння розподіляти його на фрази; кантиленою; точною атакою звуку, м'якою чи твердою - відповідно до характеру виконуваного твору; діапазоном, високою співацькою позицією; вокальною технікою, чіткістю вимови приголосних та зрозумілою дикцією.

При сценічному виконанні - точною інтонацією під час передачі голосом вокальної мелодії; точністю передачі ритмічного малюнка, темпу, врахування під час виконання вказівок автора твору; правильним фразуванням; емоційністю та музичальністю виконання; мати здатність до втілення художньо-образного змісту вокального твору шляхом використання сукупності вокально-виконавських навичок; відчуттям стилю виконуваного твору; художньо-виконавською культурою.

Шкала оцінювання сольного виступу здобувача вищої освіти

Сума балів	Оцінка за національною шкалою	Критерії оцінювання
90-100	Відмінно (5)	Здобувач демонструє високий рівень володіння голосом, засвоєння вокально-виконавських навичок і сценічного виконання. Співає емоційно виразно, відчуває стиль творів. Високий рівень вокально-виконавської майстерності і культури.
82-89	Добре (4)	Здобувач загалом демонструє високий рівень володіння голосом, засвоєння вокально-виконавських навичок і сценічного виконання, але присутні незначні технічні недоліки у співі. Співає емоційно виразно, відчуває стиль творів. Високий рівень вокально-виконавської майстерності і культури.
74-81		Здобувач загалом демонструє високий рівень володіння голосом, засвоєння вокально-виконавських навичок і сценічного виконання, але фрагментарно присутні інтонаційні та вокально-технічні недоліки. Не вистачає переконливості у створенні образу. Має вокально-виконавську культуру.
64-73	Задовільно (3)	Здобувач демонструє задовільний рівень розвитку голосу, співацьких умінь, навичок та сценічного виконання. При виконанні творів робить інтонаційні та ритмічні помилки, втрачає кантилену. Присутні технічні недоліки – нестійка інтонація, форсування, відсутність рівності у співі. Співає неемоційно. Вокально-виконавська культура на задовільному рівні.
60-63		Здобувач демонструє задовільний рівень розвитку голосу, засвоєння вокально-виконавських навичок і сценічного виконання. Присутні недоліки у виконанні: інтонаційні

		<p>та ритмічні помилки, форсування (або наспівування), відсутність кантилени протягом великого фрагменту твору, рівності звучання.</p> <p>Спів неемоційний. Для створення художнього образу не вистачає володіння вокально-технічними навичками.</p> <p>Вокально-виконавська культура на низькому рівні.</p>
35-59	Незадовільно (2)	<p>Засвоєння здобувачем вокально-виконавських навичок і сценічного виконання, відповідно до вимог навчальної програми на незадовільному рівні.</p> <p>При виконанні творів робить значну кількість інтонаційних, ритмічних помилок та значні помилки в тексті. Бере дихання в середині слова, співає неемоційно.</p> <p>Відсутня кантилена.</p> <p>Відсутня вокально-виконавська культура.</p>
0-34		<p>Здобувач не володіє навичками академічного співу і сценічного виконання.</p> <p>При співі творів робить велику кількість інтонаційних, ритмічних та текстових помилок, не може проспівати твір з початку до кінця.</p> <p>Відсутня вокально-виконавська культура.</p>

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5. 1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовий модуль 1. Академічний спів. Сучасні професійні критерії академічного співу.

Тема 1. Призначення, мета і завдання дисципліни «Спеціальний клас. Сольний спів» (академічний).

Предмет, мета і завдання дисципліни «Спеціальний клас. Сольний спів» (академічний), її творча специфіка, практична спрямованість та значення в професійній підготовці артиста-вокаліста і викладача мистецької школи.

Прослуховування здобувача вищої освіти. Визначення рівня його вокальної підготовки, типу голосу, музичного досвіду та планування траєкторії індивідуального творчого розвитку.

Тема 2. Програмні вимоги дисципліни «Спеціальний клас. Сольний спів» (академічний), критерії оцінювання виступів здобувачів.

Програмні вимоги на кожен модуль (контрольне заняття, диференційовані заліки, іспити). Критерії оцінювання.

Робота над виробленням співацької постави. Основна постава корпусу співака (положення тулубу, голови, ніг). Підбір вправ для розспівування та розвитку голосу. Форми контролю співу – вокальний слух та співацькі відчуття. Розвиток вокального слуху. Виховання свідомого підходу до виконання вокально-технічних завдань. Ведення робочого зошиту.

Тема 3. Основні професійні характеристики голосу співака.

Голос академічного співака та основні характеристики голосу – тембр, діапазон, сила, вібрато, рівність, летючість, рухливість). Робота над творами програмного репертуару.

Тема 4. Вокальне мистецтво як прояв художньої культури. Поняття про вокально-художній звук.

Вокальне мистецтво як складова художньої культури.

Поняття про вокально-художній звук. Вокально-художній звук – це повноцінне і вільне звучання співацького голосу, яке досягається шляхом розумного і вмілого застосування всіх вокально-технічних прийомів і максимального виявлення вокально-акустичних та психофізичних особливостей голосового апарату в процесі співу.

Робота над творами програмного репертуару.

Тема 5. Поняття вокально-виконавської культури.

Вокально-виконавська культура – поєднання технічної та художньо-образної складових при виконанні вокальних творів, яке вміщує традиції і новації в інтерпретації задуму композитора, форми і змісту, стилю і жанру твору, розкриває творчий потенціал особистості вокаліста на рівні естетичного розвитку (інтереси, смаки, ціннісні орієнтації, світосприйняття, естетично спрямованої діяльності). Підготовка до сценічного виступу. Робота над творами програмного репертуару.

Тема 6. Сучасні професійні вимоги до голосу академічного співака.

Вимоги до професійного академічного голосу: єдиний механізм звукоутворення протягом всього діапазону, діапазон від двох октав, рівність голосних та ясність приголосних, дзвінкість, летючість, тембральна насиченість, рухливість, сила звучання.

Сучасні вимоги : тонке змикання, чистота співочого тону, спів «на стані вдиху», кантілена (вміння переводити звук на диханні), ясність і зрозумілість дикції.

Робота над творами програмного репертуару. Вивчення термінології.

Тема 7. Недоліки співочого голосу.

Обговорення основних недоліків техніки співу та причини їх виникнення. Носовий призвук, сиплість голосу, наспівування, форсування, відсутність чистого співочого тону, «відкритий» звук, спів «на горлі», спів «на нижній щелепі», «качання» голосу, «прямий» голос, нерівність голосних, регістрова нерівність, «спів на голосових зв'язках».

Робота над творами програмного репертуару. Робота над усуненням недоліків співу, позбавленням невірних співочих навичок та установок. Робота над координацією всіх органів голосового апарату в процесі співу. Підготовка до контрольного заняття.

Модуль 2.

Змістовий модуль 2. Продовження роботи над виробленням вірних співацьких навичок.

Тема 8. Академічний спів і прикриття звуку.

Положення гортані при академічній манері співу. Методи досягнення природного прикритого звучання та стабільності в положенні гортані при співі. Концентрація уваги здобувача на співацьких відчуттях. Розбір програмних творів. Вивчення термінології.

Тема 9. Звукоутворення. Атака звуку, види атаки звуку.

Початковий момент звучання голосу - атака звуку. Види атаки. М'яка, тверда та придихова атаки, їх використання як засобів художньої виразності.

Засвоєння різних атак звуку. Подолання недоліків звукоутворення. Робота над оволодінням м'якої атаки звуку в роботі над творами програмного репертуару. Вивчення термінології.

Тема 10. Звуковедення. Способи звуковедення. Кантілена як основний вид звуковедення у співі.

Кантілена як основний вид звуковедення в співі. Відмінність кантілени від співу legato. Засоби досягнення кантіленного співу.

Приєм співу staccato. Відпрацювання legato і staccato у вправах. Робота над творами програмного репертуару.

Тема 11. Співацьке дихання та опора.

Різне тлумачення і розуміння поняття «співацького дихання». Значення дихання в процесі співу. Стереотипи. Науково – фізіологічний підхід до розуміння дихання і процесу співу. Координація в роботі дихання і голосових зв'язок. Фази співацького дихання – вдих, затримка, спів (видих), відпочинок.

Розуміння поняття «співацька опора». Суб'єктивні відчуття опори співаком. Формування навички відчуття співацької опори.

Робота над творами програмного репертуару. Робота над опануванням вірних співацьких навичок. Вивчення термінології.

Тема 12. Недоліки співацького дихання.

Недоліки співацького дихання та методи їх усунення. «Поверхове» дихання, «заперте» дихання, «перебір дихання». Виховання вміння розподіляти дихання по фразах. Робота над усуненням недоліків бездиханного співу (осиплість, непопадання в ноту – «під'їзди», детонування). Виховання у здобувача навички контролю плавного видиху. Робота над творами програмного репертуару. Вивчення термінології.

Тема 13. Резонування у співі.

Використання голосового ресурсу для повноцінного звучання та акустичного наповнення концертної (театральної) зали. Академічний спів – як засіб використання всіх людських співочих ресурсів і виявлення голосової природи людини.

Резонування як фізичне явище. Різні тлумачення в розумінні резонування голосу. Поняття вокальної «маски» та «високої позиції звучання». «Головний» звук.

Робота над формуванням вокального відчуття «високої позиції звучання». Робота над творами програмного репертуару. Вивчення термінології. Підготовка до іспиту.

Модуль 3.

Змістовий модуль 3. Поєднання художніх і технічних завдань вокалістів.

Тема 14. Етапи роботи над вокальним твором.

Відомості про авторів, час написання, ідея, зміст твору. Рух мелодії, прийоми мелодійного розвитку. Драматургія твору. Кульмінація. Визначення художніх завдань та засобів виразності. Розбір програмних творів.

Тема 15. Поєднання слова і музики у вокальному мистецтві.

Літературна основа вокального твору та її донесення до слухача. Дикція та артикуляція в співі. Формування голосних та приголосних в співі.

Правила орфоєпії як сукупності вимовних норм літературної мови. Робота над дикцією. Вокальна дикція. Робота над творами програмного репертуару. Вивчення термінології.

Тема 16. Елементи музичної побудови.

Мелодія, фраза, мотив як елементи музичної побудови. особливості взяття дихання при виконанні вокальних творів. Цезура. На прикладі програмних творів розібрати елементи музичної побудови. Фразування. Робота над творами програмного репертуару.

Тема 17. Правила взяття дихання при виконанні вокальних творів.

Вивчення правил взяття дихання у процесі співу. Робота над творами програмного репертуару.

Тема 18. Музичні засоби художньої виразності.

Рух мелодії, штрихи, динамічні нюанси, темп. Емоційно виразне інтонування мелодії. Робота над творами програмного репертуару.

Тема 19. Динамічні нюанси як засоби виразності.

Динамічні нюанси як важливий засіб художньої виразності при виконанні вокальних творів. Термінологія і позначення динаміки. Робота над творами програмного репертуару.

Тема 20. Темп і агогіка як засоби виразності.

Відчуття темпу вокального твору вокалістом як засобу виразності. Використання агогічних прийомів при виконання художніх завдань. Робота над творами програмного репертуару. Підготовка до заліку.

Модуль 4.

Змістовий модуль 4. Мелізматика та імпровізація у вокальному мистецтві.

Тема 21. Історично-культурна обумовленість збагачення мелодій вокальних творів прикрасами.

Старовинна (музика часів бароко) та східна вокальна музика як приклад вокальних мелодій, збагачених мелізматикою. Приклади вокальних творів з мелізматикою.

Колоратура (прикрашати) – сукупність орнаментальних, віртуозних прийомів у вокальній музиці.

Розбір творів програмного репертуару.

Тема 22. Мелізматика як відбиття художнього стилю.

Використання мелізматики у вокальній музиці. Мелізми. або прикраси – сукупність мелодійних фігур (оборотів), які позначаються дрібними нотами або особливими умовними знаками.

Робота над творами програмного репертуару.

Тема 23. Форшлаг у вокальній музиці.

У вокальній музиці найбільш часто застосовуються короткий форшлаг. Короткий форшлаг – мелізм, який складається з одного, або кількох дуже коротких звуків, які виконуються перед основним звуком. Він виконується

за рахунок основного звуку, перед яким знаходиться. Позначення короткого форшлагу. Приклади застосування короткого форшлагу у вокальній музиці. Робота над творами програмного репертуару.

Тема 24. Мордент у вокальній музиці.

Мордент – мелізм, що складається з короткого допоміжного звуку, який розташований між основним звуком, що звучить два рази. Мордент виконується за рахунок основного звуку, над нотою якого стоїть знак морденту. Позначення морденту. Простий та перекреслений мордент. Приклади застосування морденту у вокальній музиці. Робота над творами програмного репертуару.

Тема 25. Группетто у вокальній музиці.

Группетто - мелізм, який складається з кількох коротких звуків: верхнього допоміжного, основного, нижнього допоміжного і знову основного. Приклади використання группетто у вокальній музиці. Робота над творами програмного репертуару. Вивчення термінології.

Тема 26. Трель у вокальній музиці.

Трель – мелодична прикраса, що складається з двох сусідніх звуків, з яких нижній основний, а верхній – допоміжний, та які швидко змінюються між собою. Опанування здобувачем вмінням співати вокальні прикраси. Робота над творами програмного репертуару.

Тема 27. Вокальна імпровізація.

Традиції вокальної імпровізації. Арія da capo. Каденції. Виявлення імпровізаційних здібностей здобувача вищої освіти та опанування навичкою імпровізації. Робота над каденціями. Традиційні каденції. Робота над творами програмного репертуару. Підготовка до заліку.

Модуль 5.

Змістовий модуль 5. Вокальна техніка та її елементи.

Тема 28. Елементи вокальної техніки як складові музичної мови.

Вокальна техніка як засіб художньої виразності, а не технічна самоціль. Застосування гам, арпеджіо, пасажів, філірування звуку у вокальній музиці. Розбір творів програмного репертуару. Вивчення термінології.

Тема 29. Гами (мажорні, мінорні).

Відпрацювання техніки співу мажорних і мінорних гам на вокальних вправах. Робота над творами програмного репертуару.

Тема 30. Хроматична гама.

Опанування вмінням співати хроматичну гаму вгору і вниз. Збереження чистоти інтонування півтонів. Робота над творами програмного репертуару.

Тема 31. Арпеджіо мажорні.

Відпрацювання техніки співу мажорних арпеджіо на вокальних вправах. Робота над творами програмного репертуару.

Тема 32. Арпеджіо мінорні.

Відпрацювання техніки співу мінорних арпеджіо на вокальних вправах. Робота над творами програмного репертуару.

Тема 33. Пасажі.

Опанування вмінням співати пасажі. Збереження чистоти інтонування у швидкому темпі. Робота над творами програмного репертуару.

Тема 34. Філірування звуку.

Опанування майстерністю філірування звуку на вокальних вправах. Спів на витриманій ноті від *pp* до *ff* і від *ff* до *pp*. Робота над творами програмного репертуару. Підготовка до заліку.

Модуль 6.

Змістовий модуль 6. Художність виконання вокальної музики.

Тема 35. Художнє прочитання музичного і літературного тексту вокалістом.

Розуміння задумів авторів вокального твору і, через спів, донесення до слухача. Майстерність володіння голосом як необхідна умова втілення художніх задумів. Розбір творів програмного репертуару.

Тема 36. Стиль вокального твору та стильові особливості виконання.

Стиль – поняття естетики в мистецтвознавстві, що фіксує системність виразних засобів. Це сукупність ознак, які характерні для мистецтва визначеного часу, напрямку, або притаманні індивідуальній манері митця.

Розуміння стилю вокального твору. Робота над творами програмного репертуару. Вивчення термінології.

Тема 37. Виконавський стиль *bel canto*.

Основні риси стилю *bel canto*. Робота над творами програмного репертуару. Вивчення термінології.

Тема 38. Особливості стилістики старовинної музики.

Деталізація, велика кількість прикрас у мелодійному малюнку, існування канонів і традицій виконання. Робота над творами програмного репертуару.

Тема 39. Основні стилістичні риси музики класицизму.

Збалансованості частин музичного твору, ретельна обробка деталей, складання основних канонів музичної форми. Класичній музиці властиве відбиття гармонійності світосприйняття, раціоналізм, виваженість творчих задумів, довершеність форм, драматургії. Робота над творами програмного репертуару.

Тема 40. Основні стилістичні риси музики романтизму.

Увага до розкриття індивідуального світу особистості, висування психологічно складного, відзначеними рисами роздвоєності ліричного героя. Робота над творами програмного репертуару. Підготовка до іспиту.

Модуль 7.

Змістовий модуль 7. Виховання особистісних якостей артиста-вокаліста.

Тема 41. Професійна майстерність вокаліста.

Оволодіння вокальною майстерністю, всім комплексом вокально-технічних і художніх завдань, достатніх для втілення художнього образу. Вільне володіння голосом на всьому діапазоні, динамікою, ритмічністю, чистою, виразною інтонацією, чіткою дикцією.

Відпрацювання вокальної майстерності. Обрання та розбір творів програмного репертуару.

Тема 42. Інтерпретація вокального твору (трактовка) як прояв творчої індивідуальності артиста-вокаліста.

Творча індивідуальність музиканта-виконавця. Трактовка як індивідуальний внесок виконавця в прочитання музичного твору. Прослуховування вокального твору у виконанні різних вокалістів. Порівняння. Визначення особливостей виконання, образу, розкриття змісту. Робота над пошуком власної інтерпретації програмних творів.

Тема 43. Робота над подоланням вокально-технічних труднощів.

Вокально - технічні утруднення при виконанні вокальних творів (швидкий, або дуже повільний темп твору, рух мелодії зі стрибками на великі інтервали, довгі фрази, незручна теситура, дикційні труднощі, великий діапазон твору), динаміка, мелодико-гармонічна та ритмічна структура, спеціальні вимоги виконавчого характеру.

Робота над творами програмного репертуару. Вивчення термінології.

Тема 44. Формування творчої особистості співака. Особистісні якості співака.

Особливості професії артиста-вокаліста. Загальна культура, вміння працювати в колективі, воля, різнобічність інтересів, відсутність «зіркової хвороби», вимогливість до себе, дисциплінованість, вміння дотримуватись

режиму праці і життя. Цільність натури. Пошук власного виконавського стилю. Робота над творами програмного репертуару.

Тема 45. Професійні якості співака.

Прагнення професійної досконалості, вільне володіння голосом та вокальною технікою, володіння майстерністю виконання творів у різних музичних стилях, підготовленість до сольної та ансамблевої роботи, відповідна музична професійна освіта, віра в свої творчі можливості, темперамент, музикальність, художньо-виконавська культура, вміння винести на сцену результат всієї підготовчої роботи, володіння навичкою читання з листа, вміння самостійно працювати.

Робота над творами програмного репертуару.

Тема 46. Формування вокально-виконавської культури.

Вдосконалення вокальної техніки, вивчення виконавських традицій, розвиток художнього мислення та уяви, збагачення емоційної палітри. Художній смак – це здатність людини адекватно оцінювати твори мистецтва. Робота над творами програмного репертуару.

Тема 47. Добір власного репертуару співаком.

Об'єктивне ставлення до власної голосової природи та розуміння артистичного амплуа. Запобігання голосовим перевантаженням через вірно підібраний репертуар. Робота над творами програмного репертуару. Вивчення термінології. Підготовка до заліку.

Модуль 8.

Змістовий модуль 8. Підготовка здобувача вищої освіти до самостійної професійної роботи.

Тема 48. Підготовка здобувача вищої освіти до самостійної роботи над голосом.

Формування навичок самостійної роботи над розвитком голосу. Засвоєння комплексу вправ для вдосконалення голосу та послідовності їх застосування в самостійній роботі. Робота над творами програмного репертуару.

Тема 49. Самостійна робота над вдосконаленням вокально-технічних навичок.

Формування вміння самостійної роботи над вдосконаленням вокально-технічних навичок. Засвоєння комплексу вправ для вдосконалення вокально-технічних навичок. Робота над творами програмного репертуару.

Тема 50. Підготовка здобувача до самостійної роботи над створенням художнього образу.

Творчий підхід до створення образу. Робота над творами програмного репертуару.

Тема 51. Робота над розвитком музичного і вокального мислення.

Художнє і музичне мисленням. Розвиток художньої уяви. Робота над творами програмного репертуару.

Тема 52. Підготовка здобувача до самостійної роботи над репертуаром.

Важливість вдалого підбору репертуару для музиканта-виконавця. Принципи підбору репертуару у відповідності голосовій природі виконавця. Поповнення репертуару. Робота над творами програмного репертуару.

Тема 53. Підготовка екзаменаційної програми до концертного виконання.

Підготовка програми до іспиту. Робота над виразністю і художністю виконання.

5. 2. Структура навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин		
	Всього годин	Аудиторні індивідуальні заняття	Самостійна робота здобувача
Модуль 1			
Змістовий модуль 1. Академічний спів. Сучасні професійні критерії академічного співу.			
Тема 1. Призначення, мета і завдання дисципліни «Спеціальний клас. Сольний спів» (академічний).	3	2	1
Тема 2. Програмні вимоги дисципліни «Спеціальний клас. Сольний спів» (академічний), критерії оцінювання виступів здобувачів.	3	2	1
Тема 3. Основні професійні характеристики голосу співака.	12	8	4
Тема 4. Вокальне мистецтво як прояв художньої культури. Поняття про вокально-художній звук.	12	8	4
Тема 5. Поняття вокально-виконавської культури.	12	8	4
Тема 6. Сучасні професійні вимоги до голосу академічного співака.	14	10	4
Тема 7. Недоліки співочого голосу.	14	10	4

Разом за змістовим модулем 1:	70	48	22
Разом за модулем 1:	70	48	22
Модуль 2			
Змістовий модуль 2. Продовження роботи над виробленням вірних співацьких навичок.			
Тема 8. Академічний спів і прикриття звуку.	15	10	5
Тема 9. Звукоутворення. Атака звуку, види атаки звуку.	17	12	5
Тема 10. Звуковедення. Способи звуковедення. Кантілена як основний вид звуковедення у співі.	17	12	5
Тема 11. Співацьке дихання та опора.	15	10	5
Тема 12. Недоліки співацького дихання.	15	10	5
Тема 13. Резонування у співі.	15	10	5
Разом за змістовим модулем 2:	94	64	30
Разом за модулем 2:	94	64	30
Модуль 3			
Змістовий модуль 3. Поєднання художніх і технічних завдань вокалістів.			
Тема 14. Етапи роботи над вокальним твором.	12	8	4
Тема 15. Поєднання слова і музики у вокальному мистецтві.	12	8	4
Тема 16. Елементи музичної побудови.	14	10	4
Тема 17. Правила взяття дихання при виконанні вокальних творів.	14	10	4
Тема 18. Музичні засоби художньої виразності.	16	12	4
Тема 19. Динамічні нюанси як засоби виразності.	12	8	4
Тема 20. Темп і агогіка як засоби виразності.	12	8	4
Разом за змістовим модулем 3:	92	64	28
Разом за модулем 3:	92	64	28
Модуль 4			
Змістовий модуль 4. Мелізмати́ка та імпровізація у вокальному мистецтві.			
Тема 21. Історично-культурна обумовленість збагачення мелодій вокальних творів прикрасами.	12	8	4
Тема 22. Мелізмати́ка як відбиття художнього стилю.	12	8	4
Тема 23. Форшлаг у вокальній музиці.	10	6	4

Тема 24. Мордент у вокальній музиці.	14	10	4
Тема 25. Группетто у вокальній музиці.	14	10	4
Тема 26. Трель у вокальній музиці.	14	10	4
Тема 27. Вокальна імпровізація.	16	12	4
Разом за змістовим модулем 4:	92	64	28
Разом за модулем 4:	92	64	28
Модуль 5			
Змістовий модуль 5. Вокальна техніка та її елементи.			
Тема 28. Елементи вокальної техніки як складові музичної мови.	12	8	4
Тема 29. Гама (мажорні, мінорні).	14	10	4
Тема 30. Хроматична гама.	14	10	4
Тема 31. Арпеджіо мажорні.	12	8	4
Тема 32. Арпеджіо мінорні.	12	8	4
Тема 33. Пасажі.	14	10	4
Тема 34. Філірування звуку.	14	10	4
Разом за змістовим модулем 5:	92	64	28
Разом за модулем 5:	92	64	28
Модуль 6			
Змістовий модуль 6. Художність виконання вокальної музики.			
Тема 35. Художнє прочитання музичного і літературного тексту вокалістом.	14	10	4
Тема 36. Стил вокального твору та стильові особливості виконання.	16	12	4
Тема 37. Виконавський стиль bel canto.	16	12	4
Тема 38. Особливості стилістики старовинної музики.	14	10	4
Тема 39. Основні стилістичні риси музики класицизму.	14	10	4
Тема 40. Основні стилістичні риси музики романтизму.	14	10	4
Разом за змістовим модулем 6:	88	64	24
Разом за модулем 6:	88	64	24
Модуль 7			
Змістовий модуль 7. Виховання особистісних якостей артиста-вокаліста.			
Тема 41. Професійна майстерність вокаліста.	12	8	4

Тема 42. Інтерпретація вокального твору (трактовка) як прояв творчої індивідуальності артиста-вокаліста.	12	8	4
Тема 43. Робота над подоланням вокально-технічних труднощів.	12	8	4
Тема 44. Формування творчої особистості співака. Особистісні якості співака.	9	6	3
Тема 45. Професійні якості співака.	9	6	3
Тема 46. Формування вокально-виконавської культури.	12	8	4
Тема 47. Добір власного репертуару співаком.	8	4	4
Разом за змістовим модулем 7:	74	48	26
Разом за модулем 7:	74	48	26
Модуль 8			
Змістовий модуль 8. Підготовка здобувача вищої освіти до самостійної професійної роботи.			
Тема 48. Підготовка здобувача вищої освіти до самостійної роботи над голосом.	14	10	4
Тема 49. Самостійна робота над вдосконаленням вокально-технічних навичок.	14	10	4
Тема 50. Підготовка здобувача до самостійної роботи над створенням художнього образу.	14	10	4
Тема 51. Робота над розвитком музичного і вокального мислення.	14	10	4
Тема 52. Підготовка здобувача до самостійної роботи над репертуаром.	14	10	4
Тема 53. Підготовка екзаменаційної програми до концертного виконання.	18	14	4
Разом за змістовим модулем 8:	88	64	24
Разом за модулем 8:	88	64	24
Усього:	690	480	210

Заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин		
	Всього годин	Аудиторні індивідуальні заняття	Самостійна робота здобувача
Модуль 1			
Змістовий модуль 1. Академічний спів. Сучасні професійні критерії академічного співу.			
Тема 1. Призначення, мета і завдання дисципліни «Спеціальний клас. Сольний спів» (академічний).	5	1	4

Тема 2. Програмні вимоги дисципліни «Спеціальний клас. Сольний спів» (академічний), критерії оцінювання виступів здобувачів.	6	1	5
Тема 3. Основні професійні характеристики голосу співака.	12	2	10
Тема 4. Вокальне мистецтво як прояв художньої культури. Поняття про вокально-художній звук.	12	2	10
Тема 5. Поняття вокально-виконавської культури.	12	2	10
Тема 6. Сучасні професійні вимоги до голосу академічного співака.	14	4	10
Тема 7. Недоліки співочого голосу.	14	4	10
Разом за змістовим модулем 1:	75	16	59
Разом за модулем 1:	75	16	59
Модуль 2			
Змістовий модуль 2. Продовження роботи над виробленням вірних співацьких навичок.			
Тема 8. Академічний спів і прикриття звуку.	14	3	11
Тема 9. Звукоутворення. Атака звуку, види атаки звуку.	16	4	12
Тема 10. Звуковедення. Способи звуковедення. Кантілена як основний вид звуковедення у співі.	16	4	12
Тема 11. Співацьке дихання та опора.	15	3	12
Тема 12. Недоліки співацького дихання.	14	3	11
Тема 13. Резонування у співі.	13	3	10
Разом за змістовим модулем 2:	88	20	68
Разом за модулем 2:	88	20	68
Модуль 3			
Змістовий модуль 3. Поєднання художніх і технічних завдань вокалістів.			
Тема 14. Етапи роботи над вокальним твором.	12	3	9
Тема 15. Поєднання слова і музики у вокальному мистецтві.	12	3	9
Тема 16. Елементи музичної побудови.	13	3	10
Тема 17. Правила взяття дихання при виконанні вокальних творів.	12	2	10
Тема 18. Музичні засоби художньої виразності.	14	2	12
Тема 19. Динамічні нюанси як засоби виразності.	12	2	10
Тема 20. Темп і агогіка як засоби виразності.	12	3	9

Разом за змістовим модулем 3:	87	18	69
Разом за модулем 3:	87	18	69
Модуль 4			
Змістовий модуль 4. Мелізмати́ка та імпровізація у вокальному мистецтві.			
Тема 21. Історико-культурна обумовленість збагачення мелодій вокальних творів прикрасами.	10	2	8
Тема 22. Мелізмати́ка як відбиття художнього стилю.	12	2	10
Тема 23. Форшлаг у вокальній музиці.	10	2	8
Тема 24. Мордент у вокальній музиці.	12	2	10
Тема 25. Групшетто у вокальній музиці.	13	3	10
Тема 26. Трель у вокальній музиці.	14	4	10
Тема 27. Вокальна імпровізація.	16	3	13
Разом за змістовим модулем 4:	87	18	69
Разом за модулем 4:	87	18	69
Модуль 5			
Змістовий модуль 5. Вокальна техніка та її елементи.			
Тема 28. Елементи вокальної техніки як складові музичної мови.	12	2	10
Тема 29. Га́ми (мажорні, мінорні).	13	3	10
Тема 30. Хроматична га́ма.	13	3	10
Тема 31. Арпеджіо мажорні.	11	2	9
Тема 32. Арпеджіо мінорні.	11	2	9
Тема 33. Паса́жі.	13	2	11
Тема 34. Філірування звуку.	14	4	10
Разом за змістовим модулем 5:	87	18	69
Разом за модулем 5:	87	18	69
Модуль 6			
Змістовий модуль 6. Художність виконання вокальної музики.			
Тема 35. Художнє прочитання музичного і літературного тексту вокалістом.	12	3	9
Тема 36. Стыль вокального твору та стильові особливості виконання.	14	2	12
Тема 37. Виконавський стиль <i>bel canto</i> .	16	4	12
Тема 38. Особливості стилістики старовинної музики.	15	3	12
Тема 39. Основні стилістичні риси музики класицизму.	15	3	12
Тема 40. Основні стилістичні риси музики	15	3	12

романтизму.			
Разом за змістовим модулем 6:	87	18	69
Разом за модулем 6:	87	18	69
Модуль 7			
Змістовий модуль 7. Виховання особистісних якостей артиста-вокаліста.			
Тема 41. Професійна майстерність вокаліста.	13	3	10
Тема 42. Інтерпретація вокального твору (трактовка) як прояв творчої індивідуальності артиста-вокаліста.	13	3	10
Тема 43. Робота над подоланням вокально-технічних труднощів.	14	3	11
Тема 44. Формування творчої особистості співака. Особистісні якості співака.	11	2	9
Тема 45. Професійні якості співака.	11	2	9
Тема 46. Формування вокально-виконавської культури.	13	3	10
Тема 47. Добір власного репертуару співаком.	12	2	10
Разом за змістовим модулем 7:	87	18	69
Разом за модулем 7:	87	18	69
Модуль 8			
Змістовий модуль 8. Підготовка здобувача вищої освіти до самостійної професійної роботи.			
Тема 48. Підготовка здобувача вищої освіти до самостійної роботи над голосом.	15	3	12
Тема 49. Самостійна робота над вдосконаленням вокально-технічних навичок.	15	3	12
Тема 50. Підготовка здобувача до самостійної роботи над створенням художнього образу.	14	2	12
Тема 51. Робота над розвитком музичного і вокального мислення.	14	2	12
Тема 52. Підготовка здобувача до самостійної роботи над репертуаром.	15	3	12
Тема 53. Підготовка екзаменаційної програми до концертного виконання.	19	5	14
Разом за змістовим модулем 8:	92	18	74
Разом за модулем 8:	92	18	74
Усього:	690	144	546

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

Денна, заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1.	Тема 1. Призначення, мета і завдання дисципліни «Спеціальний клас. Сольний спів» (академічний).	1	4
2.	Тема 2. Програмні вимоги дисципліни «Спеціальний клас. Сольний спів» (академічний), критерії оцінювання виступів здобувачів.	1	5
3	Тема 3. Основні професійні характеристики голосу співака.	4	10
4.	Тема 4. Вокальне мистецтво як прояв художньої культури. Поняття про вокально-художній звук.	4	10
5.	Тема 5. Поняття вокально-виконавської культури.	4	10
6.	Тема 6. Сучасні професійні вимоги до голосу академічного співака.	4	10
7.	Тема 7. Недоліки співочого голосу.	4	10
8.	Тема 8. Академічний спів і прикриття звуку.	5	11
9.	Тема 9. Звукоутворення. Атака звуку, види атаки звуку.	5	12
10.	Тема 10. Звуковедення. Способи звуковедення. Кантілена як основний вид звуковедення у співі.	5	12
11.	Тема 11. Співацьке дихання та опора.	5	12
12.	Тема 12. Недоліки співацького дихання.	5	11
13.	Тема 13. Резонування у співі.	5	10
14.	Тема 14. Етапи роботи над вокальним твором.	4	9
15.	Тема 15. Поєднання слова і музики у вокальному мистецтві.	4	9
16.	Тема 16. Елементи музичної побудови.	4	10
17.	Тема 17. Правила взяття дихання при виконанні вокальних творів.	4	10
18.	Тема 18. Музичні засоби художньої виразності.	4	12
19.	Тема 19. Динамічні нюанси як засоби виразності.	4	10
20.	Тема 20. Темп і агогіка як засоби виразності.	4	9
21.	Тема 21. Історично-культурна обумовленість збагачення мелодій вокальних творів прикрасами.	4	8

22.	Тема 22. Мелізматика як відбиття художнього стилю.	4	10
23.	Тема 23. Форшлаг у вокальній музиці.	4	8
24.	Тема 24. Мордент у вокальній музиці.	4	10
25.	Тема 25. Группетто у вокальній музиці.	4	10
26.	Тема 26. Трель у вокальній музиці.	4	10
27.	Тема 27. Вокальна імпровізація.	4	13
28.	Тема 28. Елементи вокальної техніки як складові музичної мови.	4	10
29.	Тема 29. Гама (мажорні, мінорні).	4	10
30.	Тема 30. Хроматична гама.	4	10
31.	Тема 31. Арпеджіо мажорні.	4	9
32.	Тема 32. Арпеджіо мінорні.	4	9
33.	Тема 33. Пасажі.	4	11
34.	Тема 34. Філірування звуку.	4	10
35.	Тема 35. Художнє прочитання музичного і літературного тексту вокалістом.	4	9
36.	Тема 36. Стель вокального твору та стильові особливості виконання.	4	12
37.	Тема 37. Виконавський стиль <i>bel canto</i> .	4	12
38.	Тема 38. Особливості стилістики старовинної музики.	4	12
39.	Тема 39. Основні стилістичні риси музики класицизму.	4	12
40.	Тема 40. Основні стилістичні риси музики романтизму.	4	12
41.	Тема 41. Професійна майстерність вокаліста.	4	10
42.	Тема 42. Інтерпретація вокального твору (трактовка) як прояв творчої індивідуальності артиста-вокаліста.	4	10
43.	Тема 43. Робота над подоланням вокально-технічних труднощів.	4	11
44.	Тема 44. Формування творчої особистості співака. Особистісні якості співака.	3	9
45.	Тема 45. Професійні якості співака.	3	9
46.	Тема 46. Формування вокально-виконавської культури.	4	10
47.	Тема 47. Добір власного репертуару співаком.	4	10
48.	Тема 48. Підготовка здобувача вищої освіти до самостійної роботи над голосом.	4	12
49.	Тема 49. Самостійна робота над вдосконаленням	4	12

	вокально-технічних навичок.		
50.	Тема 50. Підготовка здобувача до самостійної роботи над створенням художнього образу.	4	12
51.	Тема 51. Робота над розвитком музичного і вокального мислення.	4	12
52.	Тема 52. Підготовка здобувача до самостійної роботи над репертуаром.	4	12
53.	Тема 53. Підготовка екзаменаційної програми до концертного виконання.	4	14
	Усього:	210	546

7. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ

Для успішного вирішення завдань дисципліни «Спеціальний клас. Сольний спів» (академічний) використовуються як загальні дидактичні, так і спеціальні вокальні методи навчання:

- пояснювально-ілюстративний;
- бесіда;
- активізації сенсорно-слухових зв'язків;
- концентричний;
- репродуктивний;
- запам'ятовування звукового еталону;
- фонетичний;
- евристичний;
- творчій;
- практичний;
- емпіричний;
- внутрішнього інтонування;
- демонстрація і обговорення аудіо – та відео – матеріалів.

8. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Вивчення навчальної дисципліни передбачає використання LMS Moodle та Google Workspace education - інтегрованих комп'ютерних освітніх платформ закладу вищої освіти, фортепіано, звуко - та відео - записуючої та відтворюючої апаратури, навчально-методичного комплексу дисципліни (робоча програма та силабус з дисципліни, збірки нот технічного, навчального та концертного репертуару, методична література, посібники, методичні рекомендації).

9. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота здобувача вищої освіти є важливою складовою навчального процесу. Вона здійснюється за підтримки та під контролем викладача, який спрямовує її в залежності від тематичних завдань та індивідуальних особливостей творчого розвитку кожного здобувача.

Здобувач вищої освіти поступово опановує вмінням самостійно працювати над вокальними творами та покращенням співацьких навичок. Тому серед завдань самостійної роботи – вдосконалення вокально-технічних навичок, робота над програмними творами, повторення теоретичного матеріалу та вокальної і музичної термінології, слухання видатних майстрів академічного співу, відвідування вистав і концертів, робота з літературою.

Під час виконання самостійних завдань закріплюються та збагачуються теоретичні знання, відпрацьовуються та вдосконалюються вокально-технічні навички. Здобувач поступово готується до здійснення самостійної професійної діяльності. Для кращого опанування вокальними навичками необхідно, щоб самостійна робота проводилась систематично.

Питання для самопідготовки.

1. Атака звуку. Охарактеризувати та вміти показати три види атаки звуку.
2. Співацьке дихання та опора.
3. Недоліки співацького дихання.
4. Поясніть зміст поняття «кантилена».
5. Найбільш поширені способи звуковедення у вокальній практиці.
6. Роль вокальних вправ і вокалізів в розвитку голосу.
7. Роль резонаторів в академічному співі. Дати визначення поняттю «висока співацька позиція».
8. Назвати етапи роботи над вокальними творами.
9. Правила взяття дихання у співі вокальних творів.

10. Головні елементи музичної побудови у вокальній музиці.
11. Артикуляція, дикція, орфоепія в співі.
12. Вокально-технічні труднощі.
13. Назвати музичні засоби створення художнього образу вокального твору.
14. Сценічне виконання вокального твору.
15. Підготовка співаків до публічного виступу.
16. Інтонація. Форми контролю співу вокалістом.
17. Основні характеристики професійного академічного голосу.
18. Діапазон голосу. Назвати прізвиська співаків з великим діапазоном.
19. Недоліки співацького голосу.
20. Сучасні вимоги до професійного академічного голосу.
21. Проблеми чистого інтонування мелодії та їх усунення.
22. Недоліки у співацькому диханні та їх подолання.
23. Вправи для усунення недоліків дикції та артикуляції в співі.
24. Назвати етапи роботи над вокальними творами.
25. Назвати музичні засоби створення художнього образу вокального твору.
26. Назвати основні елементи вокальної техніки.
27. Мелізми у вокальному мистецтві.
28. Форшлаг. Проспівати форшлаг.
29. Группетто. Проспівати группетто.
30. Надати визначення поняттю «трактовка» вокального твору.
31. Роль вокальних вправ і вокалізів у розвитку голосу.
32. Пояснити поняття «вокальна майстерність».
33. Як самостійно працювати над розвитком голосу, або підтримувати голос у формі.
34. Як працювати самостійно над вокальними творами.
35. Як підготуватись до виступу на сцені.
36. Професійні та особистісні якості співака.
37. Художній смак та вокально-виконавська культура вокалістів.

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

10. 1. Основна література.

1. Антонюк В. Г. Постановка голосу : навчальний посібник для вищих музичних навчальних закладів / В. Г. Антонюк. – К.: Українська ідея, 2000. – 68 с.
2. Базиликот Б. О. Орфоепія в співі: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Львів : ЛНК ім. І. Франка, 2001. – 126 с.

3. Біль Р. І. Виховання акторської харизми : методичний посібник / Р. І. Біль. - Вінниця : Нова книга, 2013. – 232 с.
4. Катрич О. Стиль музиканта-виконавця (теоретичні та естетичні аспекти) / О. Катрич. – Дрогобич: «Відродження», 2000. – 100 с.
5. Колодуб І. С. Практичні поради педагога – вокаліста / І. С. Колодуб. – К. : Музична Україна, 2010. – 54 с.
6. Мадишева Т. П. Співак і мова: навчальний посібник / Т. Мадишева. – Харків: Штрих, 2002. – 160 с.
7. Стахевич О. Г. З історії вокально-виконавських стилів та вокальної педагогіки. Посібник. Вінниця. Нова книга, 2013. – 176 с.

10. 2. Допоміжна література.

1. Антонюк В. Вокальна педагогіка (сольний спів) / В. Антонюк. – К. : Либідь, 2007. – 198 с.
2. Гребенюк Н. Є Вокально-виконавська творчість: психолого-педагогічний та мистецтвознавчий аспекти : монографія. К. : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 1999. – 269 с.
3. Гребенюк Н. Особистісно-орієнтовний підхід у розвитку індивідуальності співака / Наталія Євгенівна Гребенюк // Науковий вісник національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського. Музичне виконавство. Книга шоста. – Вип. 14. – К., НМАУ, 2002. – С. 156-165.
4. Жишкович М. А. Основи вокально-педагогічних навиків : методичні поради для студентів вокальних факультетів вищих навчальних закладів культури і мистецтв III – IV рівнів акредитації / Мирослава Жишкович. Львів. : Львів. держ. муз академія ім. М. В. Лисенка, 2007. – 44 с.
5. Колодуб І. С. Теоретичні основи вокального мистецтва / І. С. Колодуб. – Харків : Видавництво «Промінь», 1998. – 119 с.
6. Кузьмічова В. А. Навчальний посібник з дисципліни «Постановка голосу» / В. А. Кузьмічова, О. І. Лавренов ; Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Харків : ХНПУ, 2018. – 68 с.
7. Стасько Г. Голос людини і вокальна робота з ним: навч. видання / Стасько Г, Шуляр О. та ін.. Івано-Франківськ, 2010. – 336 с.
8. Юцевич Ю. Музика: словник – довідник / Ю. Юцевич. –Тернопіль: Навчальна книга – Богдан. 2003. – 352 с.
9. Юцевич Ю. Є. Теорія і методика формування та розвитку співацького голосу : навчально-методичний посібник / Юрій Євгенович Юцевич. – К., 1998. – 98 с.

10. 3. Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. <https://www.youtube.com/watch?v=JYfnIOtHRBg>

2. <https://www.youtube.com/watch?v=IuJ5Y3i04O4>
3. <https://sites.google.com/ratne2.ukr.education/korsak/нотні-збірки-музичних-творів>
4. <http://muzukr.com>
5. <http://esta.org.ua/навчальні-посібники>
6. <https://naurok.com.ua/notniy-posibnik-zbirka-vprav-ta-vokaliziv-poradi-yunim-vokalistam-175053.html>
7. <https://melosvit.com.ua/vokal-hor/konkone-dzhuzeppovokalizidlya-serednogo-golosu-opus-10>
8. <https://www.youtube.com/watch?v=qTTex-uCSpY>
9. <https://music.dzherela.com.ua/skachat-noty/>
10. http://ukrnotes.in.ua/lysenko_vokal_suprovid.php

Результати перегляду робочої програми навчальної дисципліни

1. Робоча програма перезатверджена на 2021 / 2022 н. р. зі змінами.

В результаті перегляду на засіданні кафедри «Мистецтво співу» робочої програми з дисципліни «Спеціальний клас. Сольний спів» (академічний), була покращена система оцінювання за модулем, внесено зміни до тематичної змістовності модулів, змісту тем, додано вимоги по професійному оцінюванню на модульному контролі для кожного модуля. Приведено у відповідність до нового Навчального плану розподілення годин індивідуальних занять на кожен модуль (семестр). Також було оновлено список рекомендованих джерел інформації.

Протокол № 1 від 31 серпня 2021 р.

Завідувач кафедри _____ _____ А. І. Кочерга
(підпис)

2. Робоча програма перезатверджена на 2022 / 2023 н. р. зі змінами.

В результаті перегляду на засіданні кафедри «Мистецтво співу» робочої програми з дисципліни «Спеціальний клас. Сольний спів» (академічний) було внесено зміни до вимог по репертуару на кожен семестровий контроль, а також зміни до п. 10 робочої програми, а саме - складено список джерел інформації з опорою на україномовні та вітчизняні посібники, підручники і науково-методичні праці. Переглянуто список компетентностей і програмних результатів навчання, відповідно до «Освітньо-професійної програми «Спів» 2022 року. Оновлено питання до самопідготовки здобувачів вищої освіти.

Протокол № 1 від 30 серпня 2022 р.

Завідувач кафедри _____ _____ А. І. Кочерга
(підпис)

3. Робоча програма перезатверджена на 2023/ 2024 н. р. зі змінами.

В результаті перегляду на засіданні кафедри «Мистецтво співу» робочої програми з дисципліни «Спеціальний клас. Сольний спів» (академічний), було внесено зміни до Розділу 2 (нове редагування) програми. Оновлено Розділ 10. 3. «Інформаційні ресурси в мережі Інтернет».

Протокол № 1 від 29 серпня 2023 р.

Завідувач кафедри _____ _____ А. І. Кочерга
(підпис)

4. Робоча програма перезатверджена на 2024/ 2025 н. р. **зі змінами.**

В результаті перегляду на засіданні кафедри «Мистецтво співу» робочої програми з дисципліни «Спеціальний клас. Сольний спів» (академічний), було внесено зміни до Розділів 2; 3, 4, 5, 6 (нове редагування) програми, відповідно до «Положення про робочу програму» 2024 року та змін до освітньо-професійної програми «Спів».

Протокол № 1 від 27 серпня 2024 р.

Завідувач кафедри _____ А. І. Кочерга
(підпис)

5. Робоча програма перезатверджена на 2025/ 2026 н. р. **зі змінами.**

В результаті перегляду на засіданні кафедри «Мистецтво співу» робочої програми з дисципліни «Спеціальний клас. Сольний спів» (академічний), було внесено зміни до Розділів 1; 5.2; 6 (кількість та розподілення годин аудиторної і самостійної роботи, відповідно до Навчального плану 2025-2026 н. р.), додано таблицю заохочувальних балів за перемоги здобувачів освіти у конкурсах та узагальнено систему оцінювання за диференційованим заліком та іспитом, у Розділ 8 додано використання освітньої платформи навчального закладу Google Workspace education, змінено шифр спеціальності на титульному аркуші.

Протокол № 1 від 26 серпня 2025 р.

Завідувач кафедри _____ А. І. Кочерга
(підпис)